

nekaj najvažnejših avstrijskih državnih in zasebnih srečk, njih nominalno vrednost, kurzno vrednost poljudnega časa in mogoče še dan tega ali onega srečkanja. Knjiga bi s tem pridobila mnogo na svoji popolnosti in jasnosti.

Vse hvale je tudi vredno, ker se v knjigi nahaja lepo število proračunov in kalkulacij. Umevno je, da se ti računi ozirajo le na fakične potrebe.

Važno se nam tudi zdi poglavje o hranilnicah ter posojilnicah, kakor tudi poglavje o zavarovanju delavcev proti boleznim in nezgodi. Poglavje, ki se mora v obrtnihšolah obravnavati, in sicer malo obširneje.

Slovensko učiteljstvo, sezi po knjigi in jo uvedi že letos v vse obrtno-nadaljevalne šole!

Končno pa samo vprašanje: Zakaj ni knjiga tiskana v Ljubljani? e + a

Politiški pregled.

* **Politiški pregled.** Pod tem poglavjem bomo odslej poročali o najvažnejših dogodkih v domači in svetovni politiki, da bodo naši čitatelji informirani o tem gibanju. Z različnimi političnimi vprašanji je dostikrat tudi šolstvo tako tesno združeno, da ni moči prezreti prvih, kdor hoče docela razumeti razvoj ali nazadovanje šolstva. Upamo, da s tem ustrezemo svojim bralcem. Ker pa je naš prostor tesen, se bomo mogli ozirati le na najvažnejše dogodke.

* **Železniški certifikati za ljudskošolsko učiteljstvo.** Državni poslanec Erb in drugovi so vložili na železniško ministrstvo peticijo, ako je c. kr. železniško ministrstvo voljno izdati tudi ljudskošolskemu učiteljstvu železniške certifikate, kakršne imajo c. kr. uradniki. Peticijo je podpisalo 20 poslancev. Radovedni smo, koliko je slovenskih podpisov.

* **Iz državnega proračuna za leto 1907.** Za pristaniške zgradbe je proračunjenih 1.200.000 K več kakor v letošnjem proračunu. Največ dobi Trst, ker je za razširjenje skladišč določenih 600.000 K več. Tudi dalmatinska pristanišča dobe nekaj. Lloyd je dobival za vožnjo v Vzhodno Afriko 1.400.000 K subvencije. Te postavke ni več v proračunu. Pač pa se je zvišala podpora trgovinski mornarici za 1.400.000 K. Naučno ministrstvo zahteva 90.460.266 K (lani 87.260.902 K), in sicer med drugim za gimnazijske stavbe na Štajerskem 10.500 K, na Kranjskem 31.400 K, na Primorskem 7400 K. Za realne stavbe na Štajerskem 18.400 K, na Primorskem 2000 K. Za obrtne šole na Štajerskem 8000 K, na Koroškem 5000 K, na Primorskem 2850 K. Za ljudske šole: Štajerska 20.300 K, Koroška 14.380 K, Kranjska 2667 K, Primorska 8000 K. Za meščanske šole Primorska 32.100 K.

* **Davki v Avstriji.** Direktnih davkov se je vplačalo v naši državni polovici od 1. januarja do konca avgusta 1906 l. 193.428 milijonov kron, za 6.02 milijona kron več, kakor lani. Na zemljiški davek je odpadlo 26.426 mil. kron (+ 1.300.000 K), na hišnorazredni davek 4.500.000 mil. kron (- 66.000 K), na hišnonajemninski davek 53.650.000 K (+ 1.480.000 K), na splošni pridobninski davek 22.900.000 K (- 405.152 K), na pridobninski davek podjetij, ki se morajo izkazati z javnimi računi 38.130.000 K (+ 1.240.000 K); na rentni davek 5.620.000 K, na osebno dohodninski davek 33.370.000 K (+ 1.689.000 K). Indirektnih davkov je bilo odplačanih od 1. januarja do konca avgusta 1906 l. 508.349.000 K; 52.409.000 K več kakor lani. Užtinski davek je znašal 42.870.000 K (+ 5.149.000 K), na vino in mošt, 8.110.000 K, na pivo 52.940.000 K, (+ 2.540.000 K), na meso in klavno živino 10.570.000 K (- 120.256 K), na sladkor 92.000.000 K (+ 10.990.000 K), na petrolej 14.830.000 K, na kolke 34.780.000 K (+ 2.300.000 K), takse 3.830.000 K, pristojbine 86.400.000 K (+ 16.570.000 K), davek na vožne listke 12 milijonov kron, loterija 9.230.000 K, sol 22.470.000 in tobak 111.610.000 K (+ 11.280.000 K).

* **Grofa Goluchowskega** čaka nezaupnica ogrske delegacije. Ker pa neče čakati nanjo, misli prej odstopiti.

* **Nova stranka na Hrvaškem.** Poslanci, ki niso v nobeni stranki, mislijo ustanoviti novo stranko, ki bi zastopala

stališče nagodbe z Ogrsko in bi se zavzemala za avtonomne gospodarske reforme. Tako poročajo iz Zagreba. Za to stranko se je baje izreklo več aristokratov, konservativnih politikov in onih poslancev, ki so bili prej v madjaronskem klubu. Tej vesti ni mnogo verjeti. To je le želja različnih madjaronskih voditeljev, ki bi radi zopet prišli na površje.

* **Reforme na Ogrskem.** Grof Andrassy predloži ogrskemu parlamentu razne zakonske načrte za povišanje ustavnega jamstva. Vladi se omeji oblast nad komitati, velikim županom se skrajšajo pravice, delokrog upravnega sodišča se pa razširi. Tako hoče sedanja ogrska vlada preprečiti, da bi se ne dogajali več taki konflikti kakor za Fejervarijevega ministromanja.

* **Germanizacija nemških Poljakov nazaduje,** kar najbolj dokazujejo ta-le števila: Pri zadnji državnozborski volitvi v Tarnovizcah v Pruski Šleziji je dobil poljski kandidat 25.920 glasov, a leta 1903. pa le 6854.

* **Kulturni boj na Španskem.** Sedanja liberalna vlada hoče nastopiti proti kongregacijam. Izdelala je zakonski načrt, po katerem smejo kongregacije odvarjati zavode le, ako to dovolijo kortesi. Mladoletnih oseb ne bodo smeli sprejemati v kongregacije. One člane kongregacij, ki bi se odpovedali svojim obljubam in samostanskemu življenju, hoče podpirati vlada. Minister bo smel razveljaviti pooblastila. Nezakonite asociacije hoče vlada odpraviti. Člani kongregacij, ki niso bili promovirani na vseučilišnih, ne bodo smeli poučevati. Tuje kongregacije hočejo razpustiti. Imetje kongregacij nameravajo omejiti na najpotrebnejši del in prepovedati fidejkomise. Kongregacije, ki se pečajo s trgovino, bodo morale plačati davke, vse kongregacije pa pridobninske pristojbine.

* **Minister — pa zopet učitelj.** Ministrstvo v Švediji, ki je prevzelo državne posle meseca oktobra l. 1905 je moralo sedaj odstopiti zaradi volilne pravice. V tem ministrstvu je bil naučni minister nekdanji učitelj ljudske šole, državni svetnik Fritjuf Berg. Zaradi tega odstopa se je odločil Berg, da se vrne zopet v šolo, kjer služi tudi njegova žena. Berg je dosegel v tem kratkem času, ko je bil minister, da se olajša švedska ortografija in izboljša materialno stanje učiteljstva. Štokholmsko učiteljstvo, ki ceni zasluge tega moža in nekdanjega tovariša, ga je imenovalo svojim častnim članom. Nameravane reforme izobraženja učiteljstva ni mogel Berg več izvesti. A švedsko učiteljstvo upa, da se zopet povrne na svoje prejšnje mesto in uresniči svoje načrte glede šolstva in prosvete.

* **Kulturni boj na Francoskem.** Prefekt v Ronenu je odstavil župana v Le Houlmu in Héronu, ker sta zopet hotela postaviti na prejšnje mesto razpela, ki so jih učitelji odstranili iz šol.

Vestnik.

Ljubljansko žensko učiteljišče. Poročajo nam od merodajne strani, da odločuje pri sprejemanju gojenk na ljubljansko učiteljišče edino zakon, statut in rezultat sprejemnega izpita; tega poslednjega se absolutno drže, zato je izključena vsaka protetekeja. To javljamo zategadelj, ker nečemo nikomur delati krivice.

Osebnost v Kranjskem. Tovariš I. Bernot, učitelj na II. mestni osemrazredni deški ljudski šoli v Ljubljani, je imenovan za strokovnega učitelja v X. plačilnem razredu na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani. Čestitamo! — Poljedelsko ministrstvo je imenovalo definitivno učiteljico v Sostrem pri Ljubljani, Pavlo Buhovo, za pomožno učiteljico na c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji.

Učiteljem spisovalcem šolskih knjig v album. Ker ima sedaj slovensko učiteljstvo — edino v Avstriji — svojo lastno tiskarno, menda ne bo odveč, ako spomnimo vse one slovenske učitelje, tako ljudskošolske kakor tudi srednješolske, da naj dajejo vse knjige, ki jih spišejo v šolsko porabo, tiskati v učiteljsko tiskarno. Izgovor, da to ni mogoče, ker jih založi pogostoma kaka dunajska firma, recimo: Pichler, Gorišek in drugi, Temsky itd., ne drži. Ako damo knjigo eni ali drugi teh firm v zalogo, si izgovorimo pogoj, da jo mora dati v tisk učiteljski tiskarni. Zakaj na ta način pridemo najprej v okom onim zoprnim ti-